

Palveluja Kotiin ilman arvonlisäveroa. Kenelle, mistä ja miten?

Maassamme on tällä hetkellä yli miljoona 65 vuotta täyttäneitä henkilöä. Tavoitteena, että ihmiset voisivat asua kotonaan iästä, vammasta tai jopa sairaudesta huolimatta. Tavoite edellyttää hyvin toimivia arjen palveluja koteihin. Samaan aikaan kun SOTE-uudistuksen myötä palvelujen järjestämisvastuuta kaavaillaan maakuntiin, jokapäiväisten kodin palveluiden saatavuus ja riittävyys jo haastaa. Suureksi osaksi ratkaisut olisivat lähipalveluja ja fiksuja käytäntöjä kansalaisten suoraan toimintaan arkielämänsä sujumisen järjestämisessä.

Mitä kotiin on oikeus ostaa alvitta ?

Arvonlisäverottomat palvelut ovat sosiaalihuoltolaissa kuvattuja nk kotipalvelun tukipalveluja. Palvelut ovat henkilökohtaista jokapäiväistä selviämistä tukevia kuten ateria-, siivous-, ruokaostos-, kylvytys-, kuljetus-, saattajapalvelut tai polttopuiden kantaminen sisälle ja lumenluonti portailta. Ne eivät ole kiinteistö- tai mökkipalveluja tai lajempaa pihanhoitoa tai remonttia ym. Kotitalousvähennys kattaa huomattavasti laajemmat kodin palvelut. Arvonlisäverottomuutta ei voi saada takautuvasti.

Kenellä oikeus ostaa apua alvitta ?

län kartuessa toimintakyvyn rajoitteet vaikeuttavat kotona pärjäämistä. Ensimmäisenä apua etsitään kodinhoitoon kuten siivoamiseen. THL:n tuoreen tutkimuksen mukaan 75 vuotta täyttäneistä joka neljäs tarvitsee jo kodinhoitoapua. Kodin arjessa pärjäämistä heikentävät paitsi ikä, myös vammaisuus, sairaus tai toipuminen sairaudesta tai vaikkapa leikkauksesta. Uupumus voi yhtälailla kohdata omaishoitajaa tai äitiä ja isää monilapsisessa perheessä tai vakavan sairauden äärellä.

Mistä löydän palvelun myyjän, jolla oikeus myydä alvitta ?

Kun kansalaisen toimintakyky edellä kuvatuksi on heikentynyt on oikeus ostaa palveluja kotiin arvonlisäverottomasti. Ei tarvita kunnan tai lääkärin lausuntoa. Osto-oikeus ei riipu tuloista tai varallisuudesta. Kansalainen hakee alvittomuuteen oikeutetun palvelun myyjän. Palvelun myyjän on täytynyt tehdä kuntaan ilmoitus sosiaalipalvelujen tuottamisesta. Tällaisten palvelunmyyjien yhteystiedot ym löytyvät www.elias.fi nettisivustolta. Palveluja Kotiin kehittäjä ELIAS.fi avasi VERO2018 messuilla eläkeläisjärjestöjen, kuntien ja Valviran kannuksesta uuden haun, josta kansalaiset löytävät palveluntuottajat, joilla on oikeus myydä arvonlisäverottomana palveluja koteihin. Haku on valtakunnallinen ja kuntakohtainen. Kunnat ja palvelujen myyjät paraillaan ilmoittavat tietoaan tähän ELIAS.fi hakuun.

Miten alviton palvelu käynnistyy ?

Kun myyjä on löytynyt, myyjän velvoite on aluksi tuoda asiakaskotiin kaksi lomaketta, jotka täytetään. Palvelusuunnitelmassa asiakas kuvaa toimintakykynsä heikkenemisen ja allekirjoituksellaan vahvistaa antamansa tiedot oikeiksi. Lisäksi edellytetään kirjallinen ja allekirjoitettu palvelusopimus. Ostaja määrittelee tietysti itse, mitä tehdään, kuinka usein ja miten hänen kodissaan toimitaan. Alvittomuus ei edellytä säännöllistä palvelun ostoa vaan sopimukseen voidaan kirjata ”kun asiakas kutsuu tarpeensa mukaan.”

Arvonlisäverottomasti ja kotitalousvähennys – maksettavaksi noin puolet hinnasta

Arvonlisäverottomana kodin jokapäiväisen avun ostaminen on noin puolta halvempaa kuin myyjän hinnaston arvonlisäverollisella hinnalla ostaminen. Näin siis kun arvonlisäverottomasta hinnasta saa suoraan muutoin maksettavaksi lankeavista veroistaan kotitalousvähennystä 50 %. (Omavastuu 100 eur).

esimerkki ”alvitta noin puoleen hintaan”

<p>Jos kotisiivouksen kokonaishinta myyjän hinnastossa on esimerkiksi 40 eur/tunti > huonokuntoista laskutetaan 32.26 eur/tunti (alv 0 %, AVL 37§) ja kotitalousvähennyksenä saa vähentää 50 % tuosta arvonlisäverottomasta hinnasta, joten lopullisesti maksettavaksesi jää 16.13 eur/tunti</p>

www.elias.fi taija@harkki.fi kuluttajatutkija MMM Taija Härkki p. 0400 432 585